

АСАБЛІВАСЦІ МІГРАЦЫІ КАЛАРАДСКАГА ЖУКА Ў АГРАЦЭНОЗЕ БУЛЬБЯНОГА ПОЛЯ

В.М. Басак*, М.П. Ярчак*, І.Л. Барышчык**

*Аддзел праблем Палесся НАН Беларусі, г. Брэст, Рэспубліка Беларусь,

**Прафесійна-тэхнічнае вучылішча № 163, г. Драгічын, Рэспубліка Беларусь

The research of features of the colorado beetle's migration in agroecosis of potato's fields from the period of the beginning of potato's shoots occurrence to a phase of the flowering ending was studied. Nonuniformity of populating the colorado beetle on the potato's fields and the possible reasons of this circumstance was shown in conditions of a concrete facilities in Drogichin area.

Каларадскі жук – асноўны шкоднік бульбы. У Рэспубліцы Беларусь распаўсюджаны шматлікія высокаэкалагічная пластычнасць каларадскага жука, пладавітасць самак (500-800 яек), магчымасць рассялення па зямлі, паветры і па вадзе, адсутнасць спецыялізаваных ворагаў садзейнічаюць шырокаму распаўсюджванню шкоднікаў. Здольнасць віда разнастайнасца ў двух генерацыях за сезон у паўднёвай частцы Беларусі абумоўлівае вялікую шкоду, якая наносіцца каларадскім жуком сельскай гаспадарцы ў гэтым рэгіёне.

У 2003 годзе на тэрыторыі вучэбнай гаспадаркі ПТВ-163 г. Драгічына на падставе патэнта № а20010832 [1] быў праведзены эксперымент па вывучэнню сезоннай міграцыі каларадскага жука ў аграцэнозе бульбянога поля. З поўначы, усходу і захаду да вопытнага поля, маючага выцягнутую з захаду на ўсход прамавугольную форму са старонамі 100х500 м, прымыкалі пашы, сенажаці і пасевы зерневых культур, на поўдні размяшчаўся вялікі масіў індыўідуальных пасадак бульбы. Прычым, у шматлікіх выпадках бульба вырошчвалася як у 2003, так і ў 2002 гг. Ад эксперыментальнага поля дадзены масіў адзяляла палявая дарога ў сярэднім шырынёй 4,5 м. На вопытным участку ў папярэднія два гады бульба не вырошчвалася. Эксперыментальнае поле для зручнасці абследавання было разбіта на сектары. Абследаванне пасадкі бульбы па засяленню яе каларадскім жуком праводзілі з моманту з'яўлення яе ўсходу з перыядычнасцю двое сутак аж да заканчэння фазы цвіцення шляхам агляду ў кожным сектары па 10 раслін праз роўныя інтэрвалы па дыяганалі поля і па яго перыферыі. Аналіз вынікаў даследаванняў па заселенасці раслін каларадскім жуком і шчыльнасці лічынак паказваў наступнае: 1) як заселенасць, так і шчыльнасць лічынак на раслінах бульбы на працягу ўсяго перыяду назіранняў была ніжэй у сярэдняй частцы эксперыментальнага ўчастка; 2) самыя высокія паказчыкі заселенасці раслін і шчыльнасці лічынак на іх адзначаны ў паўднёвых сектарах эксперыментальнага ўчастка, з боку індыўідуальных пасадак бульбы; 3) з паўночнага боку поля, як заселенасць, так і шчыльнасць лічынак, была ніжэйшая, чым з паўднёвай, аднак значна перавышала адпаведныя паказчыкі ў цэнтральнай частцы ўчастка.

Характар засялення эксперыментальнага ўчастка насякомымі-шкоднікамі сведчыць аб істотнай міграцыі каларадскіх жукоў (звыш 100 м) ад месца харчавання на зімоўку. Асноўнай жа крыніцай заражэння на тэрыторыі вопытнага поля з'яўляюцца прыватныя пасадкі бульбы.

Літаратура

1. Ярчак Н.П., Басак В.Н., Брыч В.Г. Беспестицидный способ выращивания и защиты пасленовых от колорадского жука // Официальный бюллетень Национального центра интеллектуальной собственности, 2003, № 2. – С. 7.